

metams 8 r., pusmečiui 4 r.
3 m., 3 mėnesiams 2 r. 20
ap., 1 mėnesiui 70 k.

UŽSIENIUOSE:

metams 11 r.; 9 mėnesiams
r. 40 k., 6 mėnesiams
(pusmečiui) 5 r. 75 k.; 3
mėnesiams 2 r. 90 k.; 1
mėnesiui 1 rub.

SKELBIMAI:

petito eilė (4 skiltys) prieš
tekstą 90 k., po teksto 40 k.

Lietuvių Balsas

Darbo ieskantiems: eilė
15 k.—Giminių ieskantiems:
eilė po teksto 15 k.

REDAKCIJOS

ir ADMINISTRACIJOS adre-
sas: Petrapilis, Saperų g-lė.
n. 9. b. 9. Telef. 286-46.

REDAKCIJA visais reika-
lais priima kasdien, be se-
kmadienių, nuo 12 v. diena
ligi 4 val. vakaro.

Skyrium numeris
6 kap.

Metai III.

Petrapilis, 1917 m. vasario 2 d.

№ 10 (139).

Skaitykite ir platinkite „Lietuvių Balsą“

politikos, literatūros ir visuomenės laikraštį!

„LIETUVIŲ BALSAS“ daugiausia rašo ir rūpinasi Lietuva, jos ateitimi, lietuvių tauta ir visais jos reikalais.

„LIETUVIŲ BALSAS“ šviečia gaivina tautiečių upą ir samonę, organizuoja, rodo kelią, kaip grumtis su šių dienų vargais. Kadangi mūsų tauta—dauguma darbo žmonės, „Lietuvių Balsui“ ypač rūpi darbo žmonių reikalai, jų gyvenimo sąlygų pagerinimas.

„LIETUVIŲ BALSAS“, turėdamas savo korespondentų: Amerikoje, Anglijoje, Danijoje, Švedijoje, Italijoje, Šveicarijoje, Prancūzijoje ir k., duoda daugiausia žinių apie užimtąją Tėvynę ir iš viso pasaulio.

„LIETUVIŲ BALSAS“, pigiai spausdindamas skelbimus-ieskojimus padeda tautiečiams susirasti gimines ir pažįstamus.

„LIETUVIŲ BALSAS“ eina: į Ameriką, Argentiją, Angliją, Kanadą, Šveicariją, Daniją, Prancūziją, Italiją, Švediją, ir k.

„LIETUVIŲ BALSAS“ eina du kartus per savaitę.

„LIETUVIŲ BALSO“ kaina Rusuose: metams 8 r., pusei metų 4 r. 20 k., 3 m. 2 r. 20 k., 1 m. 70 k.—Užsieniuose: metams 11 r., pusei metų 5 r. 75 k., 3 m. 2 r. 90 k., 1 m. 1 r.

Skelbimų kaina: prieš tekstą petito eilė (4 skiltys) 90 k., po teksto 40 k. Giminių ir darbo ieskantiems eilė 15 k.

Adresas: Petrapilis, Saperų g-lė № 9, b. 9, Tel. 286-46. „Lietuvių Balsui“.

„LIETUVIŲ BALSO“ Administracijoje galima gauti „LIETUVIŲ BALSO“ leidiniais:

1) *Putino*; „Kunigaikštis Žvainys“ — poema ir Raudoni Žiedai — eilės... 2) „Motinos Beieškant“ Ed. de Amicis gražus apsakymas, prof. A. Valdemaro versta iš italų kalbos. 3) 1917 metų sieninis Kalendorius.

Išleiskau Petrapilyje ir jo priemiesčiuose dviejų kambarių, kur galima būtų ir virtuve naudotis, arba atskiro buto.

Pranešti A. DUNDZILAI

ПЕТРОГРАДЪ, Саперный пер. 9, кв. 9.

Noriu gauti vaikų prieglaudoje vedėjos arba šeimininkės vietą.

Turiu rekomendacijų, sutinku ir išvažiuoti.

Su paklausimais kreiptis į A. DUNDZILAI.

ПЕТРОГРАДЪ, Саперный пер. 9, кв. 9.

Petrapilis, vasario 2 d.

Gana vizginties, gana kęstii!

Galų gale negatyviai mūsų visuomenės gyvenimo faktoriai paaiškėjo. Pagaliaus tie žmonės, kurie yra susibūrę apie „Naująją Lietuvą“ paskutiniuose dviejuose to laikraščio numeriuose, 3-me ir 4-me, aiškiai parodė, kokie jų tikslai ir keliai, kuriais jie į tuos tikslus eina.

„Mūsų tikslas visiems aiškus, įrankis, kelias prie jų — kova, atvira, tiesi, drąsi, bekompromisų“ (žiūr. „N. L.“ № 3 „Vėl vienybė“). Kokie gi tie tikslai ir keliai? Atsaką rasime „N. L.“ 3-čio ir 4-to numerių įžengiamuose straipsniuose. Jau jie buvo nurodyti ir praėjusiame 9-me „L. B.“ uumeryje.

„Naujoji Lietuva“ visą laiką iš kailio nerdamasi stengiasi sau vienai sumonopolizuoti demokratiją ir įkalbėti visiems, ypač darbo žmonėms — darbininkams, kad ji viena atstovaujanti gynėjai demokratijai. Dėdamasi darbo žmonių gynėja ir norėdama pagauti i

savo tinklą kuodaugiausia nesusipratusių darbininkų, ypač iš pabėgėlių tremtinių tarpo, kuriems sunkiaus yra nuvokti sukurta jų „demokratybės“ skelbimų etika, negu seniems pratusiems ir patyrusiems darbininkams, „N. Lietuva“ (žiūr. № 4) masiniui kelia teisingus darbo žmonių obalsius ir paskiau savaip jais naudojasi: „Syki ant visados reikėtų suprasti, kad dabar, kuomet darbo masės kovai dėl savo teisių reikia prisiruošti, pirmutinis liaudies draugų darbas išauklėti nepasitenkinimą, neapykantą viso to, kas bjauru, neteisinga, žmogaus asmenį vergia, nes tik ir tik taip darbo masė auga valia už savo teises — gyvenimo laisvę, teisybę ir laimę kovoti. Tiesa, šiuo metu gyvenime tiek melo ir skriaudos, tiek darbo žmonių gyvenimas suvaržytas, kad visos gryniosios demokratijos darbas dabar — tai nuolatinis, gyvas prieš viešpataujantį surėdymą bei gyvenimo formas protestas“. Šie „N. Lietuvos“ išdėtieji dabarties „darbo masių“ uždaviniai, apskritai imant, yra teisingi, bet lietuvių gyvenime jie yra nepritaikomi, nes nei „viešpataujantis surėdymas“, nei „gyvenimo formos“ ir todėl nei tas gyvenimo melas, nei „skriaudos“, nei darbo žmonių gyvenimo suvaržymas, — nuo lietuvių nepareina. Bet „N. Lietuva“ rūpi sukelti lietuvių darbininkų mases prieš tuos, kurių jie „nekenčia, kurie darbuojasi visuomenei, tautai ir tiems patiems skaudžiamiesiems darbo žmonėms ir tremtinims, tik ne jos receptu. Kaip tai padarysi? Reikia paskelbti iškilnus obalsius — kovoti už savo teises, gyvenimo laisvę, teisybę ir laimę. Jeigu tai gyvenimo težė, tai, einant Hekeliu, jai turi būti ir gyvenimo antitežė: gyvenime turi būti kas „vergia žmogaus asmenį, kas neteisinga, kas bjauru“. Reikia sukelti „nepasitenkinimą, neapykantą to, kas telpa antitežėje, kad daugiau būtų pasirižymo kovoti už tai, kas telpa težėje. Apskri-

*) Kalbą visur paliekame netaisę. R. e. d.

tai yra. Kaip gi pritaikinsi visa tai lietuvių gyvenimui, jeigu pačių lietuvių gyvenime sustiprinti tezei nėra pamato antitezei, jeigu gyvenimo forma ir su-tvarkymas nuo lietuvių nepareina? Čia „N. Lietuva“ sektinu pavyzdžiu stato pati save: „Pavyzdžiu gali ir mūsų „N. Lietuva“ būti“. Kokių pavyzdžių? Gi tokiu, kokį ji jau senai rodo, bet kuris tik ypač paskutiniu laiku, ypač paskutiniuose numeriuose, visu aiškumu su-žibėjo: jeigu nori sukelti neapykantą savųjų, o nerandi, kas būtų bjauru, ne-apykština, prasimanyk šmeižti. Toki „Naujosios Lietuvos“ etika, toki jos lo-gika. Ji iš visos širdies seka Voltaire'o afarizmu patarimu: „Calumniez, calum-niez, et restera quelques chores“ (šmeižk šmeižk, o vis šis tas prikibs). Jeigu pa-gaus bešmeižiant, bemeluojant, Morkus Juraitis „N. L.“ № 4 įženg. straip.) pa-taria būti stoikais, nenusigasti, nesi-drovėti: „Liaudies draugams (žinoma, tokiems, kaip „N. Lietuvos“ vedėjai ir jos „demokratybės“ skelbėjai kad yra. Red.), kurie griežtesniam demokratijos darbui dar nėra pratę, čia mažiausia reikėtų vengti priešingo visuomeninio liogerio kokiais nors betiksliais pro-testantais būti apkrikštytais“.

Tais dėsniais eidama „Naujoji Lie-tuva“ varo savo darbą. Ji visu inirtu-mu, didžiausiu atkaklumu, nuo pat to laiko, kaip tik pradėjo eiti, griaua tautos ir visuomenės darbą, stengiasi diskredituoti lietuvių įstaigas, isikandu-si šmeižia žymuosius visuomenės dar-bininkus, jei tik jie yra ne iš jos gu-zios. Imanydama suardyti visa, kas tik lietuvių padaryta.

Kada po ilgų ir vargingų kelionių tremtiniai daugumą apsibuvo pasirin-ktose vietose, komitetai ėmė juos pa-čius traukti į tremtinių šelpimo darbą. „N. Lietuvai“ tai nepatiko. Ji pataria savo agentams tai sunaudoti. Bet kaip? Ne geresnei tvarkai įvesti, ne tam, kad tikslingiau ir geriau darbas eitų, — tai „Naujai Lietuvai“ nerūpi, tai ne jos tikslas. Jos tikslas: „Kad duoti progos organizuotą protestą reikšti, bent dali-nai komitetų sauvale valdyti ir tremti-niuose tvirtą su spaudėjais kovos va-lią auklėti apie šį darbą reikia kuo enėrgingiausia tremtinius spiesti-orga-nizuoti“.

Kas gi po to viso gali dar pava-dinti juo betiksliais? „Mūsų tikslai aiš-kiūs“, —sako „N. Lietuva“ (№ 3). Taip. labai aiškus! „Tas lekcijas gali sup-rasti ir tinkamai apvertinti dargi nepro-tingas žmogus“, — kaip išsitaria pati „N. L.“

Bet kas gi bus, jeigu „Naujai Lie-tuvai“ bus leidžiama skleisti tas pra-gaištingas darbas, jeigu bus jai leista eiti tais keliais, kuriais ji eina: kovoti atvirai, tiesiai, drąsiai, be kompromisų melu ir šmeižtu su visuomenės įstai-gomis ir visu tautos darbu? Jeigu vi-suomenė žiūrės pro pirštus, pasitenkins vien pasiskundimais, kad taip negera, kad taip nederą, jeigu nereaguos tvir-tai, griežtai, gangrena gali įsigalėti ir suėsti visa, ką lietuviai yra padarę, su-naikinti ir pačią tautą. O tai kai kam ir rūpi.

Mūsų laukia dideli darbai. Mums reikia įtempti visos pajėgos, visos iš-galės, kad nežūtume tarp audrų ir griausmų. Mums reikia vienybės, vie-nybės tų, kurie supranta tautos ir vi-suomenės reikalus, kuriems jie brangūs, kad galėtume atsispirti ne tik visoms kliūtims iš svetur, bet ir iš „savųjų“ tarpo. Gana bekoketuoti su tais, ku-riems kiti tikslai rūpi. Reikia galų ga-le pasakyti: quosque tandem Catilina abutere patientia nostra (gana pagaliaus jums tampoiti mūsų kantrybę). Kad ne-

butų koketavę, ta pati tautos mezliava ir kiti svarbūs darbai senai jau būtų įvykinti.

Juk jie patys sako: „Mūsų tame klausime pažiūra visuomet aiški. Vie-nybė galima su tais, su kuriais pas-mus bendri siekimai, maž daug ben-dras kelias, momento uždaviniai, ben-dri įrankiai tuos tikslus atsiekti“. O kas gi su jais gali turėti bendrus ke-lius, bendrus įrankius, bendrus sieki-mus? Su nesukalbama nesusikalbėsi! Jeigu visuomet jų žiūrėtume, butume nieko nepadare ir nepadarytume.

L. N.

Del „Nauj. Lietuvos“ 3 No „Spaudos dirvoje“.

„Naujosios Lietuvos“ № 3 1917 m. įdėtas straipsnis, vardu „Spaudos dir-voje“. Jo skyriuje „Naujas skandalas“ p. P. Leonas formaliai įtariamą pasi-savinimu 90 tukstančių rublių, Tatija-nos Komiteto siųstų sušelpiti užimtajai Lietuvai.

Šioks įtarimas, jei jis būtų teisingas, būtų be galo skaudus kiekvienam lie-tuviui, nes įtemptoji Lietuvos istorijoje kova su vagyste tiek įėjus tautos krau-žan, kad jos fiziologiniai ir psicholo-giniai veiksniai vargu bau galėjo su šiąja diena išsieikvoti bei išsigimti. Bet užtat, nesulyginti, skaudžiau pajus lie-tavis, jei toks įtarimas bus neteisingas. Jo visas gyvai užgautas kraujas atsi-gręš prieš įtarėjus. Garbės įžeidimą sunkiau žmonės baudžia negu papras-tąjį nusikaltimą visuomenės tiesai, ka-dangi asmenis teisių gerbimas labiau saugo juos nuo visokių nusikaltėlių, negu įkylus šių pastarųjų veikimas ir griežtas baudimas.

Atsižvelgdami į minėtąjį „Naujosios Lietuvos“ straipsnį, kuriuo p. P. Leo-nas įtariamą vagim, mes matome, jog: 1) nepasirašęs straipsnio autorius ne vienu pozityviu faktu neparemia savo įtarimo;

2) tą įtarimą teremia tikrai —tariant nepasirašusiojo autoriaus mintimi — sveikų žmonių išvadžiojimais, negalin-čių manyti kitaip, negu mano Amerikos „Naujienu“ laikraštis, t. y. subjektine logika;

3) nepaisydamas „Lietuvių Balso“, kurio ištaisyta faktinąja dalykų puse vaduojasi pranešimai, „Naujosios Lie-tuvos“ straipsnio autorius, kaltindamas P. Leoną, remiasi tikrai „Naujienu“ pasitikejimu;

4) Be atodairos iškraipo pačius „Lietuvių Balso“ aprašomus faktus, įkalbinėdamas, jog neva „Liet. Balsas“ sako, „tuos šimtą tukstančių rublių p. Leonas Smetonai ar Em. Vileišienei nu-vežti įdavęs Liubamirskiui“;

5) pirma, negu metus toks sunkiai atsakomas kaltinimas p. P. Leonui, „Naujoji Lietuva“ su jos straipsnio au-torium nepasirūpino patyrinti jokių arčiau nuotikio stovinčių šaltinių, o ty-čia ar visai vaikiškai, nejausdama at-sakymo, remiasi vien amerikiečių lai-kraščiais — „Keleiviu“ su „Naujieno-mis“;

6) reikalaujama iš p. P. Leono pa-siteisinimo, autorius nenumano, jog to reikalauoti tegalima tik tuomet, kai kal-tinimas paremtas faktais, kitaip toks reikalavimas yra, mažumažiausia, aro-gantingas ir ištvirkes.

Dabar, kadangi šis apkaltinimas buvo padarytas viešai ir kadangi toks kaltinimo būdas del augščiau išdėstytu

šešių punktų negali būti kenčiamas visuomenės gyvenime, aš pasiūlau jį ir nubauti viešai — tam tikslui, kad daugiau panašaus turinio ir formos kaltinimai negalėtų teršti mūsų tautos sąmonės.

Pats aš statau „Naujosios Lietuvos“ atsakomiesiems ir faktiniams redaktoriams reikalavimą, kad jie — patys, skelbdami atvirumą ir statumą, — paskelbtų ir pavardes tų žmonių, kurie yra parašę straipsnį ir padėję jį apiešti viešumai.

Šiuo reikalavimu noriu išsaugoti garbę tų žmonių, kurie priversti viešame gyvenime susidurti su įvairiais žmonėmis, galėtų bent išvengti nemalonių asmenų santykių su straipsnio autoriais ir jo pritarėjais.

A. Varnas.

Protestas.

Paskutiniame „N. L.“ numeryje žemu būdu išeistas visiems žinomas visuomenės veikėjas gerbiamas P. Leonas, o drauge ir visa mūsų tauta, tad prieš tai aš karštai protestuoju; ir, kadangi jau tos purvinos palemikos lig gyvam kaului įkyrėjo, prašau „N. L.“ redakcijos man savo laikraščio nebesiūsti, o likusius nuo prenumeratos kruvinus mano skatikus įduoti „Globos“ draugijai.

A. Jakševičius

Minskas.

Parodos reikalais.

Lietuvių Draugijos Centro Komiteto išleista Skyriams ir Igaliotiniams aplinkraštis, kuris aiškina išsivysčiusi parodos tikslą ir kas kaip reikia ruošti parodai. Kadangi tatau norima kad ir atskiri žmonės, kuriems rūpi tremtinių gyvenimas, kiek kas galėdamas padėtų pilniau iškelti aikštėn tremtinių gyvenimą, — bus ne pro šalį paskelbus šis aplinkraštis ir visuomenei. Del kaibamų aplinkraštyje pačios parodos komisijos smulkesnių paaiškinimų duodame čia tik tuos straipsnius, kurie reikia žinoti kiekvienam, kas nori ką paruošti ir atsiųsti parodai.

Cirkuliaras

Lietuvių Draugijos del karo nukentėjusiems šelpiti Centro Komiteto Skyriams ir Igaliotiniams.

Kaip kiekvienas, iš gyvų žmogaus reikalų išsivystęs sumanymas, auga ir aiškėja, taip ir tremtinių parodos sumanymas, užsimezges pradžioje tik dirbinių rinkimo gemalu, visiškai išaugo į milžinišką istorinę žygį.

Šiandien jau gana aiškiai nusistovėjo ir parodos tikslas ir jos programa. Apie juos tat darta norime plačiau pranešti mūsų Skyriams ir Igaliotiniams, kurie suprastami, kiek svarbos dedama sumanytajam žygin, teiksis įtempti visas savo pajėgas, kad tas darbas atliktų kuorimčiausiai ir kuoplačiausiai.

Remdames JOS DIDENYBES Kunigaikštystės TATJANOS Komiteto aplinkraščiais № 20632 liepos 29 d. 1916 m. ir № 24872 rugsėjo 28 d. 1916 m., paskui tam Tikojo Parodos Skyriaus prie JOS DIDENYBES Komiteto paaiškinimais № 476 sausio 4 d. 1917 m. ir № 549 sausio 16 d. 1917 m. ir pagaliau pranešimais Centro Komiteto atstovų, dalyvavusių ruošiamuosiuose JOS DIDENYBES Komiteto posėdžiuose, kuriuose buvo nagrinėjama ir vystoma būsimosios parodos tikslas ir išvaizda, turime pranešti, jog:

I) Būsimosios Tremtinių parodos, pavadintos „Rusija ir sunaikintieji paraiščiai“, tikslas yra trejopas, būtent — a) parodyti ką yra padarę nuo pradžios karo tremtiniai, išvyti ar pasitraukę iš savo sodybų, b) kiek, kur ir kurios Draugijos yra prisidėjusios prie vargo ištiktų tremtinių šelpimo, c) patirti tremtinių kultūrinis augstis ir jos kul-

turinė veikmė Rusijos gyventojams bei atbulai — išstremimo metu.

Norint visus tuos tikslus kiek galint išsamiau atsiiekti, susidaro labai plati veikiamoji programa. Ji apima tris didelius skyrius.

I). Visa, kas liečia užimtųjų vietų stovį; įvairių įvairiausių dokumentai iš vokiečių užimtųjų apygardų, žemėlapių, statistika, ekonominis ir teisinis krašto padėjimas, sunaikintaisi turtas ir manta, darbo žmonių naudojimas, visokie vokiečių cirkuliarai, mokyklų stovis ir tt.

2-asis skyrius apima pačius tremtinius, būtent — statistika, bėgimo sąlygos, kaip plačiai paplito tremtiniai po Rusiją, jų naujojo gyvenimo sąlygos, jų darbai ir vargai, darbų reikšmė ekonominio valstybės gyvenimo žvilgsniui, vaikų auklėjimas ir tt.

3-iasai skyrius parodys — kokia pagalba buvo teikiama nukentėjusiems nuo karo žmonėms. I tą skyrių tilps visokių žinių ir darbų rinkinys, liudijęs įvairių įstaigų veikimą — taip tautinių, taip valstybinių.

Kad parodai ryškiai įvaizdintų visus įdomiausias apieistųjų kraštų ypatybes, atsiųstieji parodon rodiniai (akspontatai) bus tvarkomi atskiromis įstaijomis ir draugijomis ir net atskirais žmonėmis, pasižymėjusiais ypatingu sumanumu ir iniciatyva.

Taigi ir Lietuvių Draugijos Centro Komitetas, vaduodamasis taja tvarka, yra susitaręs su kitomis lietuvių įstaijomis ir tremtinių šelpiamomis draugijomis sudaryti būsimoje parodoje savas vien lietuvių roдиниų skyrius, kur tvarkant, taip pat bus prisilaikoma to paties bendrojo principo ir siunčiamieji daiktai derinama — nekenkiant bendrajai parodos išvaizdai — atskiromis įstaijomis: draugijomis, skyriais ir tt. Todel visi Skyriai ir Igaliotiniai, kurie yra gavę iš gubernatorių Tarybų parodai taisyti avansų — remdames JOS DIDENYBES Komiteto aplinkraščiu rugsėjo 28 dienos 1916 m. № 24872, kur aiškiai pasakyta, jog „JOS DIDENYBES Komitetas tvarkys parodos roдиниų ne daiktų rūšimis, bet įstatomomis įstaijomis, kaip antai tautinėmis ir visuomenės organizacijomis“ — tie Skyriai ir Igaliotiniai privalo taip susitarti su tomis tarybomis, kad jos nekludytų Lietuvių Draugijos Skyriams ir Igaliotiniams siųsti roдиниų į bendrąjį Lietuvių tremtinių skyrių, net reikalui esant, atsisakydami nuo duotųjų avansų.

Lietuvių Parodos Skyriui Vykinti yra susidariusi Petrapilyje tam tikra komisija iš 15 žmonių — atstovų iš Centro Komiteto ir Petrapilio Lietuvių Draugijos tremtiniams šelpiti Komiteto. Tai Komisijai pavesta organizuoti visi Lietuvių Parodos Skyriaus darbai ir išgauti lėšos reikiams rengimo išlaidoms. Čia pridedame tos komisijos paaiškinimus, kokios išlaidos, Skyrių ir Igaliotinių padarytos roдинiams paruošti, bus gražinamos ir kas apskritai svarbu parodai paruošti.

Iš pasiunčiamųjų čia JOS DIDENYBES Komiteto paaiškinimų visupirmausia žinotina, jog prie kiekvieno parodon siunčiamo daikto turi būti gerai prisiūta poperio ar drobės skiautėlė su roдинio numeriu ir prie to numerio ant atskiuro lapo turi būti pridėtas atitinkamas aprašymas (žiūr. „Руководящая начала по устройству Всероссийской Бъженской Выставки“).

Be to reikia žinoti, jog siunčiamieji daiktai arba bent daiktų (kurie kelyj gali kiek susivėlinti) aprašymas, turi ateiti parodos Komisijos žinion ne vėliau kaip kovo 1 dienos. Patys gi roдинiai (ekspontatai) gali būti siunčiami iki 15-os kovo dienos, bet jokiū būdu ne vėliau.

Už gaunamuosius parodai ir pakviotuos daiktus išsiai atsako Parodos Komisija.

Visokiam susižinojimui prašome kreipties: Petrograd, Litovskij Centralnij Komitet, Baskovo gatvė 29 — 10 Parodos Komisijai.

Centro Komiteto Vice-Pirmininkas St. Šilingas.

Sekretorius J. Tumas.

Parodos Komisijos Narys

A. Varnas.

Iš Lietuvių Parodos Skyriaus Vykiamosios Komisijos.

Lietuvių Parodos Skyriaus Komisija, susidedanti iš Lietuvių Draugijos Centro Komiteto ir Petrapiliškių Lietuvių Draugijos atstovų, susirinkusi sausio 17 dieną 1917 m. apsvartė svarbiuosius parodos taisyimo klausimus ir praneša visoms Lietuvių Draugijoms, Draugijų Skyriams ir Igaliotiniams, jog:

I). Parodos taisyimo išlaidos bus atlygintos už tuos tiekiamuosius parodai roдиниų (ekspontatus), kurie paskui, parodai pasibaigus, pereis į JOS DIDENYBES Komiteto muziejų — būtent:

a) visokios reikšmingos fotografijos ir piešiniai iš pabėgėlių gyvenimo.

b) visokios statistikos žinios, išreikštos skaitmeniniais ar raštu, arba įvaizdintos dijagramomis ir kartogramomis,

c) visokie surinkti dokumentai iš vokiečių užimtųjų vietų: kaip ana fotografijos ir raštai apie pabėgėlių stovį bendrai ar atskirais asmenimis; visokie vokiečių atsišaukimai į vietinius gyventojus, kurie buvo lipdomi miestuose ir kaimuose, visokie pranešimai, proklamacijos, įsakymai, taisyklės ir tt.

Del kitų išlaidų (dirbamai medžiagai, siuntimui ir tt.) visi neigalintieji jų padengti savuoju izdu, gali kreiptis į Parodos Komisiją tam tikromis paaiškinimais samatomis. Medžiagai nusi-pirkti bus duodama paskala, kurią paskui reikės gražinti, pardavus ar nepardavus daiktus parodoje.

II). Kadangi statistikos ir visokių žinių iš pabėgėlių gyvenimo skyrius bus šalia daiktų visurimčiausioji parodos dalis, tat prašome visų Draugijų Skyrių ir Igaliotinių ir atskirų žmonių kuodaugiausiai tokių žinių parupinti.

III). Del daiktų jau buvo aiškinta, kad reikia siųsti visa, ką tremtiniai yra padarę ar išsivežę iš Lietuvos daiktų, dirbtų nuo karo pradžios.

Visi daiktai reikia siųsti su tam tikrais aprašymais, išdėstytais JOS DIDENYBES Komiteto aplinkraštyje (žiūr. „Руководящая начала по устройству Всероссийской Бъженской Выставки“).

IV). Kadangi rusų visuomenė labai įdomėjasi būsimąja tremtinių darbų paroda, reikia tikėtis, kad daug dirbinių bus perkama parodoje ir todel tremtiniai gali pasinaudoti taja proga ir dirbti daug įdomių įnagių su mūsiskais padabinimais ir raštais, kurie duos, be abejo, gero pelno. Galima dirbti: šaukštai, spaustukai, klumpės kultuvės, lazdos, rakandai, pinti krepšiai, drožti birbynės, švilpukai, dudos, smuikai, kanklės ir tt. ir tt.

Nuo visų parduodamų daiktų (taip ir neparduodamų) Parodos Komitetas ims daikto vertės 15%. Parduodamų roдиниų savininkams reikia apie tai iš anksto žinoti.

V. Be to, Lietuvių Parodos Skyriaus Komisija išreiškė pageidavimą, kad roдиниų rinkimui būtų gerai pritraukus vidurinių mokyklų mokinius, kad jie sudarytų savo tarpe draugų būrelį ir imtų rinkti ekspontatus iš palaidųjų tremtinių. Jiems tatau gali geriausiai pasisekti. Reikia tik daboti, kad mokiniai rinkdami daiktus parodai, laikytųsi visų reikalaujamų taisyklių taip surašinėdami roдиниų, taip siųsdami juos Parodon.

Parodos Komisijos nariai: A. Varnas, K. Sklerius, Kl. Skabeika.

Ištraukos iš aplinkraščio, išleisto Tatjanos Komiteto tam tikrojo Parodos Skyriaus: „Nurodymai betaisant visos Rusijos Tremtinių Parodą“. (Руководящая начала по устройству Всероссийской Бъженской Выставки).

§ 1 Organizacijoms, kurios ką siunčia į Parodą, siūloma siųsti daiktai su sąrašu, tiksliai įvardinus kiekvieną daiktą ir prie kiekvieno pridėjus atitinkamą sąrašo numerį. Kiekvienas daiktas turi būti aprašytas — turi būti atsakyta į visus šiuos klausimus:

1). Kuri organizacija stato daiktą (pavadinimas ir ryškus adresas).

2). Kieno yra padirbtas daiktas? vienas ar keli dirbo?... jo tautybė... tikyba... luomas... lytis... amžius... metų;

kur seniau nuolat gyveno: gubernija, apskritis, valsčius (gmina), miestas, miestelis, kaimas, vyriausis amatas, seniau gyvenamoje vietoje.

3) Kur daiktas padirbtas: 1) namie 2) privatinėje dirbtuvėje arba 3) dirbtuvėje, kurios nors visuomeninės tautinės ar valstybinės organizacijos įstaigoje.

4) Kame išmoko šio darbo žmogus ar žmonės, padirbusieji daiktą: savo krašte ar dabar laikinai gyvenamoje vietoje.

5) Ar padirbtas daiktas yra vienintelis, paruoštas tiktai parodai, ar yra visos eilės rankų darbų pavyzdžiui.

6) Pastaruoju atveju — reikia nurodyti parduodama rinkos kainą, kuri buvo iki karo, kuri yra dabar.

7) Ar galima daryti naminiai užsakymai paruošti tas daiktas privatiems žmonėms arba įstaijomis, kokia kaina, kuriam laikui, kitos sąlygos.

Farmaceutų reikalais.

„L. B. 100 № S. Narvytis praneša apie naują lietuvių farmaceutų sekciją prie M. L. S. d-jos, kviesdamas draugus vienytis, dirbti ir tt. Tai kuopelė reikia palinkėti kuogeriausios kloties, išstvermės ir gausiausių vaisių naujame, kartu ir senai pradėtame darbe.

Žadinimu farmaceutų į vienybę ir tautos kultūros darbą jau senai pradėta rūpintis. Dar lig spaudai neatgavus Petrapilyje buvo panaši farmaceutų organizacija. Spaudą atgavus, tos kuopelės nariai pirmieji iškėlė viešai farmaceutų klausimą, kviesdami vienytis, dirbti, šaukti suvažiavimą ir tt. Ar buvo tuomet ir Maskvoje panaši organizacija, nežinau, bet ji tuomet neatsiliepė. Kaip viena taip paskiau ir kitą kuopa, farmaceutų gyvenime neperdaug tepadarė. Skirtumas tas, kad Petrapilio S. Nasvyčio žodžiais betariant, pionieriai pasiliko ištikimi savo siekimams, daugumą jų grįžo Lietuvon ir tenai dirbų kiekvienas savo išgalėmis. Ne vieną jų mes matėme eilėse atgimstančios tėvynės darbininkų, nenustojusių žadinti draugų. Kuopa gi, netekusi energingų savo veikėjų, iširo. Maskviečių kuopelės likimas visai kitoks. Ji, būdama didesnė ir stipresnė, ėmėsi sunkesnio darbo, bet, kaip autorius sako, jos darbininkai, pritrūkę išstvermės, nustoje dirbė o jų statomasai rūmas sugriuvo. Aš nesimu spęsti, kiek išstvermės turėjo to rūmo statytojai, tik giliai įsitikinęs esu, kad tą rūmą statė ant silpno pamato. Todel, nors ir išstveringiausi būtų buvę darbininkai, vis vien, anksti ar vėlai, jis turėjo griūti. Tikra tiesa, kas nedirba — tas neklysta. Vienok imantis darbo iš naujo, reikia gerai apsi-mąstyti ir vengti padarytųjų paklaidų, kad neaikvojus be naudos jėgų.

Taip, vienykimės, organizuokimės, traukime jėgas vienon vieton, statykime iš naujo rūmą, bet suraskim tinkamą vietą ir dėkim stiprius pamatus. Be minėtųjų sąlygų neilgai testovės rūmas, kad ir pasisektų pastatyti. Vieta tokiame rūmū statyti — Lietuva ir tik Lietuva. Jeigu šindei negalima sakyti „Lietuva—Lietuviams“, tai „farmacija—farmaceutams“, manau, niekas negins. Jau keliolika metų žadinam farmaceutus taip gyvu žodžiu, taip raštu, steigiamo kuopelės, sekcijos, suvažiavimus šaukiame. Tat pažiūrėkim rezultatų to daugelio metų darbo, jie jog neperpuikliausi. Iš dviejų tukstančių farmaceutų vos saujalė susirado idealistų, kurie grįžo Lietuvon, arba, patys pabūdė, ėmėsi žadinti kitus iš snaudulio. Dalis ir tų karštuolių, netekusi išstvermės, atšalo. Net baisu pamanyti, kokią nuoskauda silpnai tėvynei — atiduoti svetimiesiems du tukstančių pramokytų jaunų vyrų! Išskyrus mažą dalelę, visi jie svetimiesiems tarnauja. Tuo tarpu Lietuvoje farmacija ne tik svetimųjų rankose, bet kartais net ir nefarmaceutų. Labai malonus apsireiškimas, jeigu mes jau suprantame, kad tuos savo rūmus turime statyti tik Lietuvoje. Palieka surasti tam tikros medžiagos, kuri reikia dėti pamatam, kad stipriai rūmas sto-

vėty. Tokią medžiagą, Lietuvos farmaceutų sumanytą, aš jau nurodžiau straipsnyje „Farmaceutų reikalais“ „L. B.“ 39 №. Tą patį atkartoją J. Elzbergas 53 „L. B.“ №, dar daugiau tos medžiagos parodydamas. Abudu šaukėva farmaceutus atsiliepti ir savo nuomonę pasakyti. Nors gerokai laiko praėjo, vienok lig šiol negirdėti. Todel labai keista, kad organizacija, kuri šaukia vienyti, dirbti, kuri ima vadeles į savo rankas ir nori kuodaugiausia farmaceutų Lietuvon paragabenti, neatsiliepia į šaukiančių balsą — į balsą tų, kurie rūpinasi paruošti dirvą grįžtančioms. Per keliolika metų vienu idealizmu nepripildė Lietuvos savais farmaceutais. Todel reikia surasti ką nors konkretinga ir tiems, kurie nesivaduoja vien patrijotizmo idealais. Tuodu tokstančių inteligentų labai pageidaujami Lietuvoje ir sugrįžę rastų sau šio ar tokio darbo. Tik kelintas jų paros ar sugebės imtis visai nepripas, naujo, jam nežinomo darbo? Daugumas mūsų farmaceutų po kelius, keholika, o kartais net kelias dešimtis metų nėra buvę Lietuvoje. Tegu ir pavyktų kiek tokių parsikviesti tėvynėn, tai jie kuogreičiausiai smuks atgal, kad daugiau niekados nebegrįžtų, jeigu mes jiems nepatieksime priprasto, žinomo, mokamo darbo. Suradimu tokio darbo pradėtą rūpintis, apie kurį mėtajame straipsnyje klausiau farmaceutų nuomonės.

Tat dar sykį atkartoją atsiliepkite! Jeigu ką geresnį sumanysite, praneškite, mes išgirsime.

M. Valeika.

A.†A.

Kun. Justinas Pranaitis

pasimirė Petrapilyje prancūzų ligoninėje sausio 28 d. rytmetį.

Velionis gimė 1861 metais Suvalkų gub. Išėjo mokslus ir kunigu įšventintas Petrapilyje, 1886 metais pabaigęs Kunigų Akademiją paskirtas Akademijos senovės žydų kalbos profesoriumi, kuriuo jis išbuvo apie 16 metų. Paskutinius keliolika metų velionis buvo Turkestano klebonu, gyvendamas Taškente. Jo parapija buvo didesnė kaip visa Prancūzų žemė. Rūpindamas katalikų dvasios reikalus, jis keliavo nuolat iš vietos į vietą. Jo rūpesniu pastatytos tame krašte kelios mūrų bažnyčios ir kelios koplyčios. Jį galima pavadinti tikru Turkestano apaštalu.

Velionis, ilgus metus gyvendamas Petrapilyje, daug pasidarbavo vietos lietuvių kolonijai, keldamas tautiečių susipratimą ir telkdamas juos krūvon. Jis pirmas pradėjęs Petrapilyje sakyti lietuviškai pamokslus. Savo darbais jis buvo plačiai žinomas ir visų gerbiamas. Gyvendamas toli nuo tėvynės, ji visą amžių neužmiršdavo jos reikalų, rūpinėdamosi jais, rašinėdamas ir laikračius, darbuodamasis, kuo galėdamas.

Velionis prieš porą mėnesių, sunkios vidurių vėžio ligos varginamas, atvažiavo į Petrapilį gydyties, vietos kunigų rūpesniu buvo paguldytas prancūzų ligoninėje, iš kurios jau nebekėlė.

Sausio 30 d. šv. Kotrynos bažnyčioje buvo iškilmingos gedulio pamaldos už velionies vėlę. Pamaldas laikė vyskupas Ciepliakas. Dalyvavo, galima sakyti, visas Petrapilio kleras ir daug žmonių maldininkų. Buvo pasakyta du pamokslai — lenkiškai ir lietuviškai. Lenkiškai sakydamas prof. kun. Lozinskis lenkų būdu neiškentė nepritaręs „Buvo lietuvis, mylėjo savo kraštą, bet nebuvo šovinistas“. Beliko tik pridurti: „tegu tai nebūna lenkams pavyzdžiu“, kaip išsitarė vienas, paklausę to pamokslu, ir būtų buvęs visas apskritas vaidas.

Po pamaldų velionies kūnas buvo didelių žmonių minios nulydėtas į Mikalojaus stotį. Velionis bus nuvežtas ir palaidotas Taškente.

R.

Feljetonėlis.

Aišbė.

Iš atliekamojo literato užrašų.

XXVI.

„Bendras darbas.“

—o—

Sodžiuje darbymetis: eina šienapjūtė. Į lanką traukia darbininkai bendro darbo dirbti: štai slenka pažįstamoji davatkėlė, užsitraukus ant akių skarelę; paskui ją vėžlioja mūsų klumpius atžagareivis; ten drąsiai žengia, apsijuosęs žalia juosta tautininkas demokratas, o priešais jiems, užbėgdams už akių, pirmievis visokius monus grėbliakočiu dirba.

Suėjo darbininkai. Lanka plati. Gražaus šienelio daug. Ukininkui rūpi suivalyti kuogražiausiai ir umai: pakraščiais dangus jau niaukiasi.

— Supulkime, vyručiai, suimkime šienelį! — ragina į bendrą darbą ukininkas.

— Mudu dėsiva į savo krūvą! Pirmievis juokiasi iš mano darbo! — kalba atžagareivis.

— O aš negaliu klausyti jo negražių žodžių; tegu jis sau sveikas dirba skyrium! — aiškina davatkėlė.

— Ir be to dalykas aiškus: judu norita pasisavinti ukininko turtą ir tik bijotes mano kontrolės — tvirtina pirmievis.

— O kad jūsų akys neregėtų, ausys negirdėtų, lūpos užsivertų, nenaudotoliai! Neškime visi į vieną krūvą! — šaukia tautininkas.

— Meldžiamieji! Negaišuokit, dirbkite, kaip kas norite ir kaip galite, kad tik šienas būtų suvalytas! — nerimauja ukininkas.

O dangus jau apsiniaukė. Sužaubavo iš vakarų, sužaubavo iš rytų.

Davatkėlė ėmė žegnotis ir kalbėti litaniją, o pirmievis neiškentęs pasileido juokais ir ėmė „bliznyti“. Atžagareivis, užstodams davatkėlę, davė grėbliu pirmieviui į kaktą, ir prasidėjo „bendras darbas“.

Tuo tarpu lietus su perkūnais sunaikino visą ukininko viltį.

Nusiminęs ukininkas tarė sau: — Nieko nepadarysi Tiktai kaip trenks perkūnas į jų kiekvieno širdį, tai tuomet gal užysms bendro darbo samonė.

Korespondencijos.

Ž. NOVGORODAS.

Čia susidariusi artistų mėgėjų kuopelė sutaisė 4 viešus ir kelis savybės vakarus. Višuosiuose vakaruose vaidino: „Ant bedugnės krašto“, „Martytė, vargoninko dukterė“, „Gaila usų“, „Eksproprijatorius“ ir „Genovaitė“. Visa kas rodo, kad kuopelė sąžiningai dirba savo darbą. Vaidintojai visuomet gerai prisirengę. Daugiausia gabumo rodo Brigmanas ir Ramanauskytė. Merginos visos dorai vaidina, tik reikia daugiau artistingumo. Tvarka salėje ir bufete kuopuikliausia, net svetimtaučiai sako: „Jų kaip vokiečių“. Tas daugiausia pareina nuo p. Dvariškio darbo. Kuopelė turi nuolatos mokamą choro vedėją, Pumpurą, kuris nors ir latvis, bet gana gerai veda ir lietuvių chorą. Pelną iš „Genovaitės“ paskyrė lietuvių laikraščiams išrašyti: bendrabučiams — „Rygos Garsą“ ir „Naują Lietuvą“, mokyklai — „Lietuvių Balsą“, „Ryg. Garsą“ ir „N. Lietuvą“. Savo gi kuopelėi — visus liet. laikraščius, einančius Rusijoje.

Y.

REVELIS.

Sausio 15 d. buvo Lietuvių Draugijos Revelio skyriaus visuotinis susirinkimas. Jam pirmininkavo gydyt. Bulota. Susirinkimo buvo šie dalykai: visų metų (1916) apyskaita, naujos valdybos rinkimas ir einamieji reikalai.

Skyriaus pirmininkas Narkevičius perskaitė metinę apyskaitą. Kadangi iš apyskaitos sunkoka buvo suprasti, ką skyrius veikė, tai mokytojas Oškinis

papasakojo apie mokyklą, o Narkevičius — apie prieglaudą ir tremtinių šelpimą. Susirinkimas apyskaitą priėmė. Po to buvo valdybos narių rinkimas. Išrinkti: Narkevičius, Vingelis, J. Beseckas, Kunevičius, Jurkšaitis (senieji nariai). Bulota, Kalnietis ir Milaknis (nauji) ir valdybą ir Bubinas, Šupinis ir Vanagas kandidatais. Revizijos komisijon išrinkti: gydyt. Markauskas (nauj.), Šulcas ir Svabonas (sen. nariai). Kun. Krupavičius už pasidarbavimą Revelio skyrium išrinktas garbės nariu.

J. B.

JALTA.

Pirmąją Kalėdų dieną Lietuvių Sanatorijoje buvo vakare eglėlė metinėms Sanatorijos sukaktuvėms paminėti. Svečių buvo susirinkę apie 10 žmonių iš vietos miestelio. Visi kartu su svečiais valgė vakarienės, išskyrus tik tai tuos, kurie sunkiai sirgo ir negalėjo ateiti valgomajam. Baigiant valgyti, Sanatorijos direktorius trumpai papasakojo apie sanatorijos veikimą: kiek ligonių gydėsi per ištus šiuos vargo metus, kokių rezultatų davė sanatorija ir t. t. Atsistojimu buvo padėkota sanatorijos išteigėjams — M. Yčui, velioniui d-rui A. Sketeriui ir Didžiulienei, pirmutinei sanatorijos šeimininkei, ir kit. Svečiai V. D. ir Jurevičius pasakė užjaučiamas prakalbas. V. D. linkėjo sugrįžti visiems ligoniams Lietuvon sveikiems ir stipriems. Užvis man didžiausį įspūdį padarė V. D. žodžiai. Ji sakė, kad daug mūsų poetų, rašytojų mirė džiova dėl to, kad tada dar nebuvo tokios vietelės, kur būtų galėję sustiprėti, o šiandien mes jau didelį žingsnį pirmyn pažengę. Ligonys padėklamavo Vaidaičio, Putino ir kitų poetų eilių, o viena ligonis padainavo „Leiskit į tėvynę.“ Paskui buvo įvairių žaislų: moterų 15, vyrų 11, iš viso 26 žmonės. Iš jų sunkiau serga ir guli 5.

J. Kapsas.

Žinios.

PETRAPILYJE.

Mokslo metų baigimas. Rusų sinodo laikomose mokyklose nutarta paleisti vaikus vakacijoms prieš Velykas delto, kad esą maža asignuota pinigų mokykloms ir kad esą labai brangūs visokie produktai.

Tautinių organizacijų apyskaitos. Kaip girdėti, vidaus reikalų ministerija žadanti pareikalauti iš visų tautinių organizacijų karo aukoms šelpti (t. y. iš Komitetų) pilnų apyskaitų, nes kitaip tos organizacijos būsiančios patrauktos tieson.

Tatijanos Komiteto registracijos biuras iki sausio mėn. 1917 metų suieškojęs pusę milijono pasimetusių pabėgėlių.

Del penktosios Dūmos. Rusų biurokratai, ypač dešinysis jų sparnas, labai susirūpinę busimąja Duma; mat, nenori, kad kairieji viršų paimtų. Juodašimčių „Ruskoje Znamia“ laikraštis vis tik norėtų, kad būtų paskirti rinkimai į penktąją Dumą, nes, to laikraščio nuomone, dabartinė Dūmos sudėtis taip esanti netikusi, kad jai pačiai trejus metus reiktų, girdi, mankštinties, kad ką nors geresnio padarytu. Jeigu Petrapilio Dūmos sudėtis susidarytu iš kairiųjų, tai, juodašimčių laikraščio nuomone, iš pirmos dienos ją galima būtų išvaisyti.

Šiaurės krašto sutvarkymas. Archan-gelsko gubernijos taip vadinamam Murmano krašte nesenai yra išvestas geležinkelis. Na, žinoma, jeigu yra geležinkelis, tai reikalinga, kad ir aplink jį žmonės gyventų. Taigi vyriausybė pripažino, kad pirm kolonizuojant šitą kraštą iš kitų vietų žmonėmis reikalinga pagal geležinkelio liniją pastatyti 13 cerkvių ir 11 mokyklų. Laplandijoje

taip pat nutarta pastatyti 2 cerkvi ir 2 mokykli.

Vokios valdinių reikalais Rusijoje apsiėmė ginti švedų vyriausybė. Apie tai sausio 27 d. švedų vyriausybė pranešė savo pasiuntiniui Petrapilyje generolui Brendstremui.

Karo ir Pramonės Centro Komiteto darbininkų grupės areštas. (Oficijalus pranešimas). Susidariusi Petrapilyje 1915 metais lapkričio mėnesyje prie Karo ir Pramonės Centro Komiteto darbininkų grupė, kuri buvo Petrapilio darbininkų išrinkta, pasirodė esanti revoliucinių partijų. Nuo pat savo veikimo pradžios jie užėmė komitete ypatingą vietą ir vietoje to, kad padėjęs savo pajėgas šaliai ginti, pradėjo organizuoties ir rengti Imperijai darbininkų sukilimą, pasistatę sau galutiną tikslą padaryti iš Rusijos socialistų demokratų respubliką.

Darbininkų minių ruošimas, kaip dabar paaiškėjo, buvo vedamas palengvėle, bet taip slapta, kad jeigu ir galima buvo kas nors įtarti, tai tik mažmožiai.

Pastaruoju laiku samokslu dalyvautojai pradėjo veikti drąsiau ir atkakliau, del to ir iškilo aikštėn visa, kas jau parodo pavojingą esant organizacijos pobūdį.

Naktį į sausio 27 dieną Petrapilyje buvo padarytos šios grupės dalyvautojų butuos ir tam tikrame prie Karo ir Pramonės Komiteto bute kratos.

Kratos netik kad patvirtino buvusius įtarimus, bet ir parodė visą svarbių faktų eilę.

Todel vienuolika darbininkų grupės dalyvautojų buvo areštuota. Su jais kartu buvo areštuoti ir kiti keturi žmonės, kurie vykino grupės įsakymus del darbininkų sukilimo ir demonstracijų.

Dalykas įduotas prokurorams ištirti ro2 kriminalinių bausmių straipsniu.

IVAIRIOS.

Monarchistų suvažiavimas. Vidaus reikalų ministerija leido monarchistų organizacijų atstovams susaukti monarchistų suvažiavimą vasario mėnesio pabaigoj. Del šito suvažiavimo susaukimo labiausi rūpinosi buvusias vidaus reikalų ministeris N. Maklakovas. Suvažiavime busias pakeltas klausimas, kaip suvienyti išsklaidytas dabar monarchistų organizacijas, kad joms patogiau būtų kovoti su liaudies reikalų užtardėjais. Taip pat vienu vyriausiųjų klausimų, kurie busias suvažiavime gvildomi, busias „išvijimas įvairių vokiečių ir žydų užmačios apsiereikimų moksle, visuomenės veikime, prekyboj, pramonėj, o ypač bankų veikime“. Busias dar gvildomas klausymas apie „rusų“ bankos ir kooperatyvų steigimą.

Pinigų vertybė ir nuosavybės įgijimas. Rusijoje dabar tiek privisa pinigų, žinoma, popierinių, kad daugelis jų turi daugiau, ne kaip reikia. Paskubomis įkurtos rusų pramonės įstaigos verčiasi gerai, pelno daug. Jų dividendai sukrauna didelį atliekamą kapitalą, kurio nėr kur padėti. Bankos taip pat pinigais apsikrovusios. Mažųjų kapitalistų tokiu būdu atsirado labai daug. Šiems kapitalistams nepatogu jau dėti pinigai į bankas procentams, kadangi tai „neapsimoka“, taip pat nepatogu juos padėti į kokią nors pramonės įstaigą, nes po karo panašios įstaigos, bent didesnė pusė, gali užsidaryti. Čia žmonėms į pagalbą atėjo patsai instinktas, kuris liepia daugeliui įgyti dabar kokią nors nuosavybę, nes pinigai ateityje gali nustoti savo vertybės. Ir tiesa, niekados dar Rusijoje žmonės taip nesistengė įgyti kokią nors nuosavybę, kaip dabar. Labiausiai dabar žmonės perka žemę, brangiuosius akmenis, auksą, meno veikalus, mebjius. Daugelis miestiečių perka kaimuose ūkį ne ukininkauti, nes mažiausio supratimo apie ūkį neturi, bet apsaugoti savo kapitalams, kad neprazūtų.

SVETUR.

Kuro stoka. Iš įvairių Rusijos vietų ateina žinių, kad trukstą miestuose

kuro ir kad dėl tos priežasties daugelis įstaigų nustojo dirbti. Kieve pūdai blogų malkų moką 70 kap.; Odesoje dėl žemos temperatūros kai kuriose ligoninėse negalį daryti ligoniams operacijų. Tuo tarpu Rusijoje yra daug girių, bet nėra kam tų medžių kirsti ir vežti miestui.

Lenkija. Laikraščiai praneša, kad daugelyje vietų lenkai nenorį stoti kariuomenės laisvanoriais ir kad vokiečių vyriausybės propaganda neturinti jokio pasisekimo. Vokiečiai nesislepia apsigyvelę ir skundžiasi, kad lenkai juos apgavę: jie davę lenkams „laisvę“, o lenkai nenorį duoti savo kareivių.

Kinai. Kinų vyriausybė įteikė vokiečių pasiuntiniui protestą prieš vokiečių vyriausybės nutarimą skandinti laivus. Kinų vyriausybė perspėja, kad jeigu nebūsią išpildyti šie reikalavimai, tai Kinų vyriausybė sutraukysianti su Vokija diplomatijos ryšius.

Amerika. Iš Naujorko ateina žinių, kad Jungtinių Valstijų piliečių patriotiškumo ūpas labai pakilęs. Jūrų arsenalas Naujorke dabar dirbąs didelį plieno tinklą 3 kilometrų ilgio. Šis tinklas kiekvieną vakarą bus nuleidžiamas į jūrą ties pačiu uostu, kad į jį negalėtų įeiti vokiečių nardomieji laivai.

KARAS.

Rusų šone. Po smarkaus artilerijos šaudymo apie dvi vokiečių rotas baltais apsiaustais apsisiautę atakavo rusų pozicijas Stanislavovo miesto šiaurės pusėje ir įsiveržė į rusų apkalas. Rusų rezervų kontrataka priešrinkai buvo pagaliau išvysti. Į šiaurės rytus nuo Smurgainių, Borovos-Mlino rajone, rusų žvalgai, nematant sudraskiusieji priešrinkų vielų tvoras, atakavo vokiečių sargybą ir paėmė iš jų vieną kulksvį. Priešrinkai, naudodamiesi pūga, puolė rusų pozicijas, esančias už to varstų į šiaurę nuo Kisielino miesto. Vienoj vietoj priešrinkai buvo iš karto atmušti, bet kitoje vietoje jiems pasisekė paimti rusų apkalas, tačiau netrukus jie ir iš tenai buvo išvysti. Galio pietų pusėje priešrinkai ledu perėjo į kitą Dniestro upės pusę ir atakavo rusų stovyklą. Nežiūrint to, kad rusai smarkiai šaudė, priešrinkams iš pradžių pasisekė pastūmėti rusus, bet kontrataka rusai pagaliau atsiėmė savo pozicijas. Karpatuose pūga kliudo karo žygiams.

Rumunų šone. Nieko ypatingo neat-sitiko.

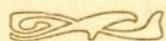
Kaukazo šone. Nedideli žvalgų susirėmimai. Daugelyje vietų prasidėjo vėl pūga.

Juodosiose jūrose. Palei Anatolijos pakraščius rusų laivai paskandino tris turkų laivelius, javų prikrautus.

Prancūzų šone. Visu šonu tebesitęsia abiejų pusių artilerijos šaudymas. Labai dažnai atsitinka aeroplanų susirėmimų.

Italų šone. Didesni mušiai eina Julijaus Alpių ir Santa-Katrinės kalnų rajone.

Atlanto vandenyne. Vokiečių nardomieji laivai dabar beveik kasdien skandina po kelis sąjungininkų ir neutralinių valstybių laivus.

Pranešimai.

I.

Pamaldos lietuviams reformatams.

Vasario 5 d. 2 val. reformatų bažnyčioje (Morskaja 60).

Kun. P. Jokubėnas.

II.

Pranešu, jog ir šiais metais rengiamas konfirmandų (navatnųjų) mokymas. Užtat kurie norite būti konfirmuoti — priimti pirmajai komunijai — praneškite man kuogreičiausiai.

Kun. P. Jokubėnas.

Петроградъ, Морская, 60.

Laiškas Redakcijai.

Mes lietuviai, kurie darbuojamės Revolyje T. P. D. utė. 41, siunčiam širdingą dėkų ir tariam daug kartų ačiū už lietuvių vakarą šių metų sausio 21 d., kuris puikiai pavyko mūsų tautiečiams atlikti. Trokštame, kad tokių vakarėlių dažniau būtų mūsų Revelio mieste, kad mes galėtume dažniau susieiti su savaisiais, pasilinksinti, ir lengviau būtų praleisti tas sunkus karo audros laikus. Nors sunkus darbas dabartiniu karo metu įtaisyti, bet būtų labai malonu, kad tokiame vakarėlyje būtų lietuvių choras ir tautinių žaidimų, ir turim vilties, kad mūsų gerbiame tautiečiai įvykdys toliau ir visa tai.

Povilas Grigonis

1917 m. sausio 22 d.

Redakcijos atsakai.

K. J. Žuromskui. Tamstos korespondenciją įdėsim „Liet. Balse“. Ačiū. Eilių mintis ir siužetas geras, bet forma persilpną. Nedėsim.

K. Kristučui. Už linkėjimus ačiū. Eilės gavome. Pažiūrėsime.

Petrauskui. Korespondencijos iš Porchovo nedėsim.

Augustui Sv. Tamstos atsiųstųjų eilių „Verguolis“ nedėsim. Jos mažne visos paimtos ir nurašytos iš kito autoriaus.

Vl. Sidabrui. Lavinkis T., gal ir busi poetas. Dabar atsiųstosios eilės persilpnos.

Redaktorius **L. Noreika.**

Leidėjas **Martynas Yčas.**

Prieglauđų vedėjų kursai Voroneže

prie „SAULĖS“ dviklasės mokyklos. Į prieglauđų vedėjų kursus priimamos ligi vasario 1 d. kandidatės, baigusios liaudies mokyklą ir didesnį mokslo.

Kandidatės, norinčios į vedėjų kursus stoti, tesikreipia raštu į Lietuvos Draugijos įgaliotinį Voroneže.

Воронежъ, М. Дворянская 21.

79—2

MARIJONA SAMUOLIENĖ Suvalkų gub., Naumiesčio par., Plinių k., ieškau savo žeimynos, giminių ir pažįstamų. Atsiliepti: г. Шкловъ, Могилевской губ. Литовский Комитетъ.

43—1

Kar. A. KORECKAS Kauno gub., Panevėžio apskr., Naujamiesčio p. Puškonų sod., ieško tėvų, brolių, seserų, giminių ir pažįstamų. Дѣйств. Арм. 309 пѣх. Овручійскій полкъ Коннора-вѣдочная Команда Альбину Коречкому.

32—1

Jurgis Ališauskas iš Šelmių kaimo, Vilkaviškio par., ieško giminių ir pažįstamų. Д. армія, 5-ый стрѣлковый артиллер. парковый дивизионъ, 1-ой паркъ.

83—1

Barbora Bakutytė, ieško sesers Uršulės, gyvenusios Vilniuje šv. Zitos Draugijoje, ir pažįstamų. (Одесса, Петра Великаго 13—4).

85—1

Kareivis Jurgis Brazionis, Vilniaus gub., Trakų Jezno vals., Stakliškių par., Kvedariškių kaimo, ieškau brolio Adomo, giminių ir pažįstamų. Prašau atsiliepti adresu: Петроградъ, Загородный пр., Семеновскій Алекс. воен. госпиталь, Юр. Бразіонису.

94—1

Prek. ženklas
Prek. ir Pram.
Dep. patvirtintas
visok. pavid.

INKARINIS PEN-EKSPELERIS

SU INKARU.

„R. I. Veiso ir K° pirmiau F. Ad. Richterio ir K°“ Prek. Nam. Geriausias priemonis nuo REUMATIZMO, LAUŽYMO, SUŠALIMO ir INFLUENCIJOS.

Parduodama visose gerosiose aptiekose ir aptiekose krautuvėse. SAUGOKITE TĖS IMITACIJŲ! Perkant prašom įsidėti mūsų APTAISUS ir FIRMA. Kainų sąrašus ir knygeles siunčiame veltui.

„R. I. VEISO ir K° pirmiau F. AD. RICHTERIO ir K°“ Prek. Nam. PETRAPILIS, Mikalojaus g. № 14.

STASIO JACKEVIČIAUS

Sandėlis Moskvoje, Srietanka 26, tel. 5-82-26.

Išleido šventųjų paveikslėlius.

Kainos № 1 — 4 kap., № 2 — 5 kap., № 3 — 6 kap. 3-jų formate tinkami į knygas 18-ka serijų įvairiomis spalvomis ant gero popierio su maldelėmis. Kunigams kalbėdant jie tinka žmonėms dalinti.

Kainos pigios!

Reikalaukite pas škaplierninkus ir visur prie bažnyčių. Pasižūrėjimui po 1 egz. siunčiu dykai, mažiau 100 egz. nesiunčiu, perkantiems šimtais nuleidžiu nuosimčius.

Taip pat turiu: Kun. Piliakauskio katekizmą, kaino 18 kap., Gabrio gramatika 55 k., 65 k. ir 70 k. ir kitokių maldaknygių bei kalendorių „Lietuvių kalendorių“ 1917 m. ir kitų, kaino 50 kap.

Kainininkus siunčiu dykai. Užsisakant prekių būtinai reikia siųsti ir rankpinių. Adresas: С. I. Яцкевичу. Москва, Срѣтенка 26.

D. 41—2

Branislava ir Kazimieras Jasučiai iš Papilės, Šiaulių apskr., ieškom giminių ir pažįstamų. Ростовъ на Дону, Б. Садовая 176. Amerikos laikraščių prašome atsispausdinti.

86—3

Mykolas Budrevičius Traškių kaimo ir Antanas Bujanauskas Patašinės kaimo, abu Marijampolės apskr., Suv. gub. ir Antanas Kasperaitis Kauno gub., Skirsnemunės par., Jakaikių sod., ieško giminių ir pažįstamų. Visų adr.: г. Пенза, Московская ул. № 6. Польск. Ком.

74—2

Jurgis Vėgis, Juozapas Lapienė ir Antanas Dovydonis, Šimpeliškių kaimo, ieško draugų ir pažįstamų Kauno gub., Panevėžio apskr., Biržų par., Kiliškių kaimo. Москва, Марыина Роцца, за линіей 2-ой проѣздъ № 22, кв. 2-а.

76—2

Kareivis Kazimieras Vaisnys, Suv. gub., Marijampolės apskr., Antanavo vals., Nendzinių kaimo prašau brolių ir giminių, gyvenančių Amerikoje atsiliepti. Д. Армія, 2-ой паркъ, 5-ый стрѣлк. артиллер. дивиз. Amerikos laikraščių prašau atsispausdinti.

75—2

Kareivis Jonas Anr. Juzukonis Trakų apskr., Žaslių par., tarnauja: Л. Гвардіи Кексгольмскій полкъ, 14-ая рота. Дѣйств. арм.

35—1

ANTANAS GRAUŽDĖ Kauno gub., Panevėžio apskr., Vaškų par., Miciloniškių sod., ieškau tėvo ir motinos, giminių ir pažįstamų. Петроградъ, За Москвитинской заставой, Вещевой Интенданскій складъ, 2-ой взвод сап.

27—1

Katrina Karpaičytė

Kauno gub., Panevėžio apskr., Upių par., Vaisvilčių kaimo, ieškau sesers Veronikos, brolio Aleksandro ir pažįstamų. Петроградъ, 1-ая рота д. № 14, кв. 17. К. Карпайчисъ.

D.

Kazimieras Jankauskas iš Kauno, dirbęs Tilmano dirbtuvėje, ieškau žmonos Paulinos su vaikais, brolio Jono, giminių ir pažįstamų. Kas apie juos žino, prašau pranešti. Дѣйств. армія, 20-ый Этапный батальонъ, 2 рота. Казимиру Янковскому.

68—1

Jurgis Greifenbergeris iš Kalvarijos, Suv. gub., ieškau Jono Riederio iš Kalesninkų kaimo, Simno vals., Suv. gub. Смоленскъ, Витебское шоссе № 132, Заводъ „Вилія.“

69—3

Matas (Mateušas) Puriuškis Kauno gub., Zarasų apskr., Ragelių par., Puriuškių kaimo, ieškau draugų ir pažįstamų, ir

Kazimieras Kiesilis Kauno gub., Zarasų apskr., Kamajų par., Šipų kaimo, ieškau draugų ir pažįstamų.

Abiejų adresas: гор. Могилевъ губ., Пожарный пер. № 8.

Amerikos laikraščių prašom atsispausdinti.

70—2

Marijona Urboniūtė Suvalkų gub., Kalvarijos apskr., Angiminkų k., ieško Barzdaičių nuo Kalvarijos. гор. Тараща, Киев. г. ул. Зарече, д. Ку.

72—1

Juozapas Juška, Kauno gub., Rokiškio vals., gyvenęs Kurše (Kurlandijoje) Mossusejos dvare, ieškau sūnų Julius ir Jono ir dukterį Paulinos ir Onos, palikusių Garšvino dvare. Витебскъ г. ст. Вышки, имѣние Дубно. I. Юшко.

87—1

Kastramos skyriui Lietuvių Dr-jos Komiteto nukentėjusiems dėl karo šelpti tuojaus reikalingi:

mokytojai (jos), kurpiai (jų kariuomenėn neima), mezgimo ir nėrimo mokytoja, rankų darbų mokytoja, valgyklai vedėja, dailidžių dirbtuvei vedėjas ir pinamųjų daiktų mokytojas. —:—: Salygos geros. —:—: Kreipties: КОСТРОМА, Литовскій Комитетъ.

110—4

Černigovo gub. tuojaus reikalingi mokytojai (jos), prieglauđų vedėjos ir rankų darbų mokytojos. Del sąlygų kreipties į Centro Komiteto įgaliotinį P. Žitkevičių.

Adresas: Ст. СНОВСКАЯ, Либ. Ром. II. Житкевичу.

71—1

AGOTA KAVALIAUSKAITĖ Kauno gub., Panevėžio par., Penavo vals., Kiliškių kaimo, ieško giminių ir pažįstamų. Петроградъ, Введенскій 10—23. Аготѣ Ковалевской.

50—1

STASYS KOVERIS, ieško savo švogerio Joną Noreikos ir dėdės Petro Noreikos. Полоцкъ, Литовскій Комитетъ.

47—1

Juozas Gudaitis

Kauno gub., Grinkiškio par., Kubiliūnų kaimo, ieško savo tėvo Prano Gudaičio 68 m. Екатеринбургъ Литовскій Комитетъ.

55—1

ONA BUŠNIAUSKIUTĖ iš Perlojos, Trakų apskr., Vilniaus gub., ieško brolio Vinco, sesers Bernignos Bušniauskiutės, dėdės Jul. Tamulevičiaus gyv. (Našvyje) Amerikoje ir pažįstamų. Таганрогъ, О. В. Д. Чеховская 107. Юргелевичу пер. Бушн. Amerikos laikraščių prašo atsispausdinti.

56—1

PETRAS AGLINSKIS gyvenęs Amerikoje 1429 Reedsdale st. N. S. Rittsburgh Pa, ieško savo tėvų Jozapato ir Elžbietos Agliuskų ir sesers Eleonoros iš Kauno gub., Šiaulių apskr., Radviliškio vals., sodžiaus Puipių.

34—1

Leonora Radovičaitė ieško savo brolių Dominyko ir Vladislavo, sesers Stepanijos, gyvenančių Amerikoje, tetos Leonoros Radavičienės ir kitų giminių ir pažįstamų Kauno gub., Žarėnų vals. рой Ілсковъ, Златоустовскій пер. № 3.

84—1

Kareivis Pranas Kybartas ieško giminių ir pažįstamų Stainaičių k., Gelgaudiškio par. Дѣйств. армія, 15 Мортырн. Арт. Дивиз., 1 батарея.

73—1